

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

към годишния отчет за 2023 г. на Централно управление на Министерството на транспорта и съобщенията

Отчетността на Централно управление на Министерството на транспорта и съобщенията (МТС) е организирана в три стопански области, както следва:

- **Стопанска област 1 „Бюджет“**, в която се отчитат бюджетните дейности, на касова основа са включени в Отчет за касовото изпълнение на бюджета, форма В-3;
- **Стопанска област 2 „СЕС“**, в която се отчитат дейностите по Приоритетна ос „Техническа помощ“ на Оперативна програма "Транспорт и транспортна инфраструктура" (ОПТТИ) с бенефициент Министерството на транспорта и съобщенията и програма „Механизъм за свързване на Европа“, на касова основа са включени в Отчет форма 98 СЕС-КСФ и 96 СЕС-ДЕС.
- **Стопанска област 3 „Други сметки и дейности“**, в която се отчитат операциите с чужди средства – депозити и гаранции по набирателни сметки – в лева и в евро, касов отчет форма 33 „Чужди средства“, както и чуждите средства по транзитни сметки на НК „Железопътна инфраструктура“.

ПРИХОДИ

Приходите на Министерството на транспорта и съобщенията първостепенен разпоредител с бюджетни кредити се формират от:

- I. субсидия от Централния републикански бюджет,
- II. собствени приходи,
- III. приходи от концесионна дейност,
- IV. приходи от дарения,
- V. целеви субсидии и трансфери,
- VI. приходи от дивиденди.

I. Усвоената субсидия от **Централния републикански бюджет** за 2022 г. е в размер на **776 970 820 лева**, в това число трансфери по поети осигурителни вноски в размер на 159 873 127 лева.

II. Собствени приходи

От 28.05.2008 г. Министерството на транспорта и съобщенията е регистрирано по Закона за ДДС на основание чл. 96, ал. 2 от същия закон. От тази дата министерството е данъчно-задължено лице за дейността по отдаване под наем на собствени сгради за извършване на търговска дейност и за дейностите по отдаване на концесии.

Приходите от наеми на имущество са в размер на **119 916 лева** с включен ДДС, отчетени по параграф 24-05, както следва:

- Приходите от наеми на сгради за извършване на търговска дейност възлизат на **107 052 лева**, с включен ДДС (Приходи от наем на ресторант на 18 етаж с наемател Стем 2012 ЕООД и приходи от наем на кафе-бар на 1 етаж с наемател Виктория Ве ЕООД за м. 01 и 02, след което договорът е прекратен и след проведен търг е сключен договор с наемател „Вивета“ ООД и е платен наем за м. 10, 11 и 12)

- Приходите от наеми на ведомствени жилища възлизат на **12 864 лева**. Министерството на транспорта и съобщенията разполага с 12 жилища – частна държавна собственост. От тях към 31.12.2023 г. девет се отдават под наем на служители на министерството.

Приходи от лихви по предоставени заеми в страната и чужбина в размер на 1 212 003 лева – получени от крайните бенефициенти (ДП Пристанищна инфраструктура, Пристанище Бургас ЕАД и БМФ Порт Бургас ЕАД) и преведени на заемотателя ЈКА, средства за лихви за 31 и 32 погасителна вноски, съгласно Подзаемно споразумение за обслужване на заема по проект "Разширение на Пристанище Бургас" (§ 24-10).

Приходи от лихви по текущи банкови сметки в общ размер на 22 685 лева.

Приходи от държавни такси - по Тарифа 5 чл. 143 – получени приходи в размер на **27 655 лева**, отчетени по кредита на сметка 7051 и § 25-00.

Приходи от глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети – отчетени са **423 696 лева**, от които с най-голям дял са неустойките по концесионни договори - 422 733 лева (§ 28-02).

III. Приходи от концесии

На 19.04.2021 г. е сключен концесионният договор със СОФ Кънект ООД за отдаване на концесия на Гражданско летище за обществено ползване София. Съгласно договора, през 2021 г. е преведена първоначалната вноски в размер на 550 000 000 лева, осчетоводена по кредита на сметка 4120 *Задължения по аванси към клиенти от страната*, като е амортизирана по линейния метод с признатия приход за 2021 г., 2022 г. и 2023 г. в размер на 175 635 268 лева, съгласно клаузите на договора и указанията на Министерството на финансите.

През 2023 г. са получени приходи от концесионна дейност в размер на 19 149 046 лева с ДДС, осчетоводени по кредита на сметка 7124 и 4511, параграф 41-00. Тези приходи постъпват по бюджетни банкови сметки – левови и валутни.

Внесеният ДДС върху плащанията от БМФ Порт Бургас по договор от 08.09.2011 г. за обект Пристанищен терминал Бургас-изток 2 и по договор от 08.03.2013 г. за обект Пристанищен терминал Бургас-запад, е в размер на 405 600 лева, отразен по сметка 451 1, параграф 41-00.

Признатите инвестиции в публични активи са в размер на – 61 753 643 лева без ДДС, осчетоводени по кредита на сметка 7124. Признатите инвестиции в частни активи 22 668 754 лева без ДДС.

Съгласно т. 17.6 и 17.7 от ДДС № 20/2004 г. и указания от Министерството на финансите, включително писмо № 91-00-106/22.02.2017 г. на МФ до общините и областните управители, считано от 2021 г. приходите от концесии се осчетоводяват по линейния метод. През 2023 г. е извършен преглед на приблизителната оценка на приходите (в това число парични средства от фиксирани плащания и инвестиции в публични активи) съгласно сключените концесионни договори за остатъчния срок на договорите, считано от 2021 г. и е осчетоводена корекция по сметки 4961 Коректив за вземания и 4971 Коректив за задължения. На база приблизителната оценка е извършено изчисление на приходите за 2023 г. по линейния метод. В резултат, формираният нето-пасив по сметка 4971 Коректив за задължения е в размер на 12 912 906 лева (прехвърлен по сметка 4120 *Задължения по аванси към клиенти от страната*),

а формираният нето-актив по сметка 4961 Коректив за вземания е 14 702 184 лева. За променливите плащания не е възможно да се извърши адекватна оценка за целия срок на договора, затова те не се осчетоводяват по линейния метод, а в годината, в която се фактурират.

През 2023 г. е прекратен концесионният договор за Пристанищен терминал Росенец и е сторниран корективът по линейния метод към 2023 г. по сметка 4961 в размер на 2 018 875 лева.

IV. Други неданъчни приходи

- Приходи от застрахователни обезщетения от застрахователя „Лев Инс“ АД - **9488 лева**, отразени по параграф 36-11 и сметка 7192;
- Приходи от вторични суровини – **677 лева**, отразени по параграф 36-19 и сметка 7199;
- Приходи от тръжна документация – **18 лева**, отразени по параграф 36-19 и сметка 7199.

V. Целеви субсидии и трансфери

През 2023 г. са получени **115 085 409 лева**, отразени по параграф 61-01, както следва:

- От Комисията за регулиране на съобщенията – съгласно чл. 19 от Закона за електронните съобщения - 115 007 700 лева;
- От Министерство на финансите за покриване на разходи за концесионна дейност – 40 041 лева;
- От НОИ – за одит на нетните разходи на „Български пощи“ ЕАД за дейностите по изплащане на пенсии – 37 668 лева.

VI. Приходи от дивиденди

Дивидентите върху печалбата за 2022 г. на дружествата с мажоритарно участие в капитала, в размер на **49 882 925 лева**, са получени в полза на централния бюджет. От тях с най-голям дял е дивидентът получен от „Дунав мост Видин Калафат“ АД в размер на 30 177 204 лева.

РАЗХОДИ

I. Разходи за заплати и осигурителни вноски. По Закона за бюджета за 2023 г. щатните бройки в Централно управление на Министерството на транспорта и съобщенията са 298, в това число 53 по трудови правоотношения и 245 по служебни.

Към 31.12.2023 г. заетите щатни бройки са 250, в това число 46 по трудови правоотношения и 204 по служебни.

Числеността на извънщатния персонал, нает по трудови правоотношения на основание ПМС № 66 е **129 бройки**, в това число назначените през 2022 г. служители – охрана, МОЛ, началници склад – в базите, прехвърлени от ТСВ ЕАД и ССВ ЕАД (98 бройки).

В §§ 02-05 са отчетени изплатените суми за облекло на персонала, нает по служебни правоотношения, на основание чл. 40 от Закона за държавния служител и чл. 28, ал. 2, във връзка с чл. 27 от Наредбата за служебното положение на държавните служители, в размер на 53 256 лева, както и средства за СБКО (до 3% от утвърдените

разходи за основни заплати на лицата по трудови правоотношения) в размер на 33 802 лева.

Разходите за **осигурителни вноски**, здравни осигуровки и допълнително задължително осигуряване се извършват по схемата на централизираното заплащане на осигурителните вноски.

II. Разходи за текуща издръжка. Планираните разходи за **текуща издръжка** на Централно управление на МТС са в размер на **7 856 803 лева**. В това число са включени предвидените средства за концесионна дейност, като част от бюджета на Министерство на финансите, в размер на 40 041 лева.

През 2023 г. най-голям дял в разходите за текуща издръжка имат:

- изразходваните средства в размер на 4 411 242 лева по договор № Д-40/10.10.2022 г с предмет „Изпълнение на драгаж за подобряване на условията за корабоплаване по фарватера на река Дунав от ркм 610 до ркм 374.100.“ и изпълнител Космос Шипинг АД.

III. Разходи за членски внос. Към 31.12.2023 г. е изплатен членски внос в общ размер на 1 296 245 лева, отчетен по сметка 6090 и параграф 46-00 в следните международни и български организации:

- **ЕКО** (Европейски комуникационен офис) – за 2024 г. – 16 905 лева;
- **ITF** (Международен транспортен форум) – за 2023 г. – 64 933 лева.
- **TRASECA** – Междуправителствена комисия по Основната спогодба за международен транспорт за развитието на коридора Европа-Кавказ-Азия – за 2024 г. – 117 350 лева;
- **ВПС** (Всемирен пощенски съюз) – за 2024 г. и езикова група – 277 369 лева;
- **БИС** – Български институт по стандартизация – за 2023 г. – 2 050 лева;
- **Международен съюз по далекосъобщения** – за 2024 г. – 161 833 лева;
- **ОСЖД** (Комитет на организацията за сътрудничество на железниците) – за 2024 г. – 281 115 лева;
- **СЕРТ** (Европейска конференция попощи и далекосъобщения) – за 2024 г. – 254 лева.
- **Дунавска комисия** – за 2024 г. – 341 462 лева;
- **ОТИФ** (Междуправителствена организация за международните превози по железниците) – за 2023 г. – 68 060 лева;
- **TER** (Trans European Railway) – за 2023 г. – 18 100 лева.

IV. Разходи за лихви в размер на **4 291 188 лева**, отчетени по сметка 1688 и по параграф 27-00 :

- По заем с Japan International Cooperation Agency (JICA) – бенефициент Пристанище Бургас – 1 202 369 лева;
- По заем с Европейската инвестиционна банка за Дунав мост II – 1 157 752 лева;
- По заем с Европейската инвестиционна банка за Пловдив-Свиленград – 1 931 067 лева;

V. Субсидии и капиталови трансфери

Получател	Субсидия §§ 43-01	Сметка	Капиталов трансфер §§ 55-01	Сметка
БДЖ	194 826 480	6460	41 084 321	6464
НК ЖИ	270 755 271	6460	153 852 536	6464
НК ЖИ – за преодоляване на	39 315	6460		

стихийни бедствия				
Български пощи ЕАД – Универсална пощенска услуга	33 693 000	6441		
Български пощи ЕАД - абонамент	27 637 800	6441		
България Хели Мед Сървиз ЕАД	4 472 500	6441		
ДП Пристанищна Инфраструктура- за преодоляване на стихийни бедствия	2 353 738	6460		
ДП Пристанищна Инфраструктура			29 247 000	6445
ОБЩО	533 778 104		224 183 857	

VI. Капиталовите разходи се извършват съгласно утвърдения поименен списък на Централно управление на МТС.

ВРЕМЕННА БЕЗЛИХВЕНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

- През 2023 г. са предоставени 50 000 000 лева на „Български пощи“ ЕАД, в изпълнение на Решение № 467/07.07.2023 на Министерския съвет, отразени по счетоводна сметка 5311 и параграф 72-01.

ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Българската народна банка е обслужващата банка на Министерството на транспорта и съобщенията. Банковите сметки, открити за целите на дейността на министерството са следните:

- Бюджетна сметка в лева, включена в системата на единната сметка, служебно занулена към 31.12.2023 г.;
- Бюджетна сметка в евро с наличност към 31.12.2023 г. 630 250 лева, представляващи получени средства по програма Механизъм Свързана Европа, проект "По-добро управление и изпълнение на TEN-T в България", намален с извършените разходи;
  - Бюджетна сметка в щатски долари, няма наличност към 31.12.2023 г.;
  - Бюджетна сметка в евро за обслужване на заем от ЕИБ за Дунав мост 2, няма движение след усвояване на заема;
  - Бюджетна сметка в евро за обслужване на заем от ЕИБ за Пловдив – Свиленград няма движение след усвояване на заема;
  - Бюджетна сметка в японски йени за обслужване на заема към Японската банка, остатък 0,14 лева към 31.12.2023 г.;
  - Набирателна сметка в лева с наличност към 31.12.2023 г. - 6 555 254 лева, от които 413 655 лева гаранции и депозити и 6 141 599 лева остатък от предоставена държавна помощ на автобусните и въздушните превозвачи;
  - Набирателна сметка в евро, няма наличност към 31.12.2023 г.;

Банкови сметки на държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон и търговски дружества, в които държавата е едноличен собственик на капитала, включени в СЕБРА, съгласно чл. 156 от Закона за публичните финанси:

- Сметка с лимит на НК ЖИ, код 581, наличност към 31.12.2023 г. 290 170 264 лева и пет транзитни сметки;
- Сметка с лимит на БДЖ ЕАД, код 582, наличност към 31.12.2023 г. 2 854 608 лева и четири транзитни сметки.

В първа инвестиционна банка е открита банкова сметка за разплащане с валута, различна от евро и щатски долари, в съответствие с съвместно указание на Министерството на финансите и БНБ ДДС № 03/15.02.2020 г. Сметката е занулена към 31.12.2023 г.

ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

- Съгласно договори за дарение са получени безвъзмездно за нуждите на НК ЖИ 77 броя поземлени имоти на обща стойност 338 014 лева, заприходени по сметка 2201, стопанска област ДСД. Съгласно решения на Министерския съвет са прехвърлени на ДП „НК Железопътна инфраструктура“ безвъзмездно за управление 615 броя имоти с обща отчетна стойност 1 032 108 лева, отписани от сметка 2201, стопанска област ДСД;
- На основание Заповед № РД-08-215/26.04.2023 г. на министъра на транспорта и съобщенията са прехвърлени на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ при МВР движими вещи, намиращи се в складови бази с. Лютиброд, с. Соколово, гр. Бяла, с. Калояновец, с. Гълъбник, с. Новаково, с. Беляковец, за предоставяне на безвъзмездна хуманитарна помощ на Република Турция и Сирийска арабска република, в това число дълготрайни активи на обща балансова стойност 48 486 лева и материални запаси на обща балансова стойност 517 790 лева. същите са отписани от сметки 2049, 2060, 9909 и 3020;
- На основание Заповед № РД-22-91/23.11.2023 г. на областния управител на област София е прехвърлен на Областната управа на област София имот с идентификатор 68134.709.23 с площ 6783 кв. м, предмет на АЧДС № 11871/05.05.2023 г. и отчетна стойност 285 564 лева, отписан от сметка 2201, стопанска област ДСД;
- На основание Заповед № РД-08-465/10.10.2019 г. на министъра на транспорта и съобщенията са прехвърлени активи- недвижими имоти и движими вещи, намиращи се на територията на Летище Пловдив от ГД ГВА на ЦУ на Министерството на транспорта и съобщенията с обща балансова стойност 36 342 664 лева. За недвижимите имоти, обект на заповедта, предстои издаване на Актове за публична държавна собственост на името на Министерството на транспорта и съобщенията.

АМОРТИЗАЦИИ

- Амортизациите в Централно управление на МТС се начисляват съгласно Амортизационната политика, част от Счетоводната политика.
- В Амортизационния план за 2023 г. не са включени активи, които са извън експлоатация на обща стойност 169 528 455 лева, както и напълно амортизирани активи (сгради), прехвърлени от преобразуваните държавни предприятия ТСВ и ССВ на обща стойност 1 826 816 лева и от ГД ГВА на обща стойност 86 836 лева, съгласно приложена справка;
- Включените в Амортизационния план напълно амортизирани активи са с отчетна стойност 30 856 417 лева, както следва:
  - Компютри и хардуерно оборудване 2 719 228 лева;
  - Други машини, съоръжения и оборудване 30 605 776 лева;
  - Леки автомобили 643 508 лева;

- Други транспортни средства 1 931 160 лева;
- Стопански инвентар 1 278 470 лева;
- Инфраструктурни обекти 1 230 384 лева;
- Програмни продукти и лицензи за програмни продукти 1 266 219 лева;
- Други нематериални активи 42 568 лева.

• За активите, придобити по ОПТТИ са прилагат сроковете по ЗКПО, без остатъчна стойност, съгласно Постановление № 189/2016 г. на Министерския съвет

ДЪРЖАВНО ГАРАНТИРАНИ ЗАЕМИ

Към 31.12.2023 г. Министерство на транспорта и съобщенията е държавен гарант по заеми с краен бенефициент търговско дружество, съгласно сключени споразумения и финансови договори, както следва:

• Заем № BG-P4 от Японската банка (JICA) с краен бенефициент „Пристанище Бургас“ ЕАД за обект „Разширение на Пристанище Бургас“. Във връзка с погасителния план на заема е сключено Подзаемно споразумение от 29.12.2008 г. изменено от 30.12.11 г. и от 10.05.13 г. между министерството – като гарант, и ДП „Пристанищна инфраструктура“, „Пристанище Бургас“ ЕАД и БМФ „Порт Бургас“ ЕАД като погасители на заема.

Непогасената част на заема към 31.12.2023 г. възлиза на 3 488 145 000 японски йени с легова равностойност **43 639 833 лева**.

Заемите с бенефициент търговско дружество се отчитат по кредита на сметка 1664/1667 и дебита на сметка 5314/5317–Предоставени заеми и временна финансова помощ в страната. По сметки 1667 и 5317 е отнесен текущият дял от заема дължим за 2024 г.

Към 31.12.2023 г. Министерство на транспорта и съобщенията е бенефициент и погасител по заеми съгласно сключени споразумения и финансови договори, както следва:

• Заеми от Европейската инвестиционна банка за обект „Дунав мост 2“. Непогасената част на заемите към 31.12.2023 г. възлиза на 13 143 602 евро с легова равностойност 25 706 651 лева.

• Заеми от Европейската инвестиционна банка за обект „Пловдив-Свиленград“. Непогасената част на заемите към 31.12.2023 г. възлиза на 20 307 058 евро с легова равностойност 39 717 153 лева.

Тези заеми се отчитат по кредита на сметка 1664/1667 и се погасяват от министерството.

ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА И ДЪРЖАВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ И ПОЛУЧЕНИ ДИВИДЕНТИ

Като едноличен собственик на капитала министърът на транспорта и съобщенията упражнява правата на държавата в 18 (осемнадесет) дружества, счетоводно записани по сметка 511 1 - Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната.

В следните дружества министърът упражнява правата на държавата като собственик на част от капитала:

- Дунав мост Видин Калафат АД, 50 % участие, счетоводно записани по сметка 5112;

- Параходство Български морски флот ЕАД, 30 % участие, счетоводно записани по сметка 5113;

В изпълнение на Разпореждане № 4 на Министерския съвет от 23.06.2023 г. са внесени дивиденди в полза на Централния бюджет на обща стойност 49 882 925 лева, от печалбата за 2022 г., както следва:

- „Летище София“ ЕАД - 850 929 лева;
- „Пристанище Варна“ ЕАД - 8 330 481 лева;
- „Пристанищен комплекс Русе“ ЕАД - 900 263 лева;
- ДП „Ръководство на въздушното движение“ - 9 624 049 лева;
- „Дунав мост Видин Калафат“ АД - 30 177 204 лева.

В мажоритарните, смесените и асоциираните дружества инвестицията се отчита по метода на собствения капитал. Съгласно разпоредбите на ДДС № 20/14.12.2004 г. е извършена преоценка на стойността на дяловете и акциите по метода на собствения капитал, като е използвана информацията от представените прогнозни баланси на търговските дружества и държавните предприятия за 2023 г.

В дружествата с миноритарно държавно участие (под 20 % дялов капитал), счетоводно записани по сметка 511 4, инвестицията се отчита по себестойностния метод. Съгласно т. 36.4 от ДДС № 20/2014 г., през 2023 г. е извършен преглед за обезценка на притежаваните миноритарни дялове и акции, като е извършена съпоставка на досегашната отчетна стойност с припадащия се дял в балансовата стойност на собствения капитал в годишните финансови отчети за 2022 г.

За дружествата, които към датата на извършване на инвентаризацията не са публикували годишните си счетоводни отчети за 2022 г., прегледът за обезценка е извършен на база последно публикувания годишен счетоводен отчет.

В асоциирани дружества в чужбина министерството притежава акции в МОКС Интерспутник на стойност 107 337,81 щатски долара, преоценени по курс на долара към 29.12.2023 г. на стойност 189 985,78 лева, счетоводно отразени по сметка 512 4.

ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

- **Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“.** Министерството е бенефициент по приоритетна ос „Техническа помощ“ и към 31.12.2023 г. има сключени договори за безвъзмездна финансова помощ за седемнадесет проекта. Проектите се отчитат изцяло в област СЕС, като в област Бюджет се отчитат разходите извършени авансово с бюджетни средства по параграф 62-02 и сметка 7532, а осигурителните вноски и ДДФЛ, включени в системата на централизираното заплащане – по параграф 89-03 и сметка 7598.

Изготвя се касов отчет форма 98 СЕС-КСФ.

- **Програма „Механизъм за свързване на Европа“** - проект "По-добро управление и изпълнение на TEN-T в България". Проектът се отчита в област СЕС с огледални записвания по параграф 88-03 в област Бюджет. Изготвя се касов отчет форма 96 ДЕС.